

2. Ubuntu Akadémia – 2009. szeptember 13.

Szalai „KAMI” Kálmán (kami911@gmail.com)

A fordítónak
mindenhez lehet
köze....

Az előadóról

- OpenOffice.org rajongó több, mint 6 éve
- Részvétel a fordításban
  - Részletes tippek (az első hozzájárulás)
  - OpenOffice.org 2.0 UI (a nagy munka)
- További fordítások
  - Compiz, system-config-printer, Kdenlive, Mozilla kiterjesztések, Seamonkey, Spybot S&D
- Részvétel a közösségi életben
  - IRC, levelezőlisták, webes együttműködés

Miért jó?

Miért jó? Neked...

- Elkészítheted kedvenc programod honosítását
- Fordítási rutint szerzel
- Nyelvtudásod hasznosítása, aktiválása
- Megismerhetsz új eszközöket, eljárásokat
- Találkozhatasz honosító szakemberekkel
- Elismerésben részesülsz

Miért jó? Nekünk...

- Több program lesz elérhető magyarul
- Bővül a közösség
- Kevesebb teher az öreg motorosokon
- Izgalmas dolog embereket tanítani

Mi a cél?

Fordítsunk? Hogyan?

- Természetesen Ubuntu Linuxon ;o)
- Angolról, de inkább magyarra
  - <http://tinyurl.com/forditas>
  - <http://tinyurl.com/forditassegitseg>
- Megfelelő eszközök használatával
  - Szerkesztők, ellenőrzők, verziókezelők
- Egyedül vagy csapatban
- Inkább az Upstreambe

Upstream? Downstream?

■ Downstream

- Csak az adott disztribúció számára elérhető
- Kevesebben látják a fordításunkat
  - Esetleg más is elkezdi, máshogyan

■ Upstream

- Minden felhasználó számára elérhető lesz
- Kicsit nehezebb így, de megéri
  - Több hírforrás, weboldal figyelése
  - Különféle verziókövető rendszerek használata
  - Többfajta fájlformátum és fájlkonverzió ismerete

Upstream?

- Launchpad

- Esetek többségében downstream
- Ubuntu-specifikus és saját projekteknek upstream
- Jövőben talán továbbítja a fordításokat az upstreamba is:

<https://answers.launchpad.net/rosetta/+question/36156>

Upstream!

- Projektek upstream helyei
  - Saját fejlesztői tárolók
  - Példák: Compiz, Wammu, Kdenlive
- Upstream gyűjtőhelyek:
  - <https://translate.fedoraproject.org/>
  - <http://www.transifex.net/>
  - <http://www.babelzilla.org/>
  - <http://l10n.gnome.org/languages/hu/>
  - <http://i18n.kde.org/>
- Verziókezelő rendszerek ismerete

Elvárások

- A magyar nyelvet ismerni kell, az angolt elég pontosan érteni
- Szabályok betartása
- Verziókezelő rendszerek használata
- Fájlformátumok ismerete
- Fájlkonvertálási gyakorlat
- Program és fordítási ismeret
  - Fordítási fájlok helyei
  - Kiterjesztések felépítése

Milyen eszközeink vannak?

Mi fán terem a PO fájl

- GNU gettext formátum és programkönyvtár
- Egyszerű UTF-8 kódolású szöveges fájl
- Szerkeszthető
  - PO fájl szerkesztővel
  - UTF-8 képes szövegszerkesztővel
- Sablonból (POT) hozható létre a fordítás
- Mindig két nyelvet tartalmaz:
  - Angol
  - Fordítás célnyelve

PO fájl felépítése

```
# translation of compiz.po to Hungarian
                                [...]
# KAMI911 <kami911@gmail.com>, 2007-2009.
msgid ""
msgstr ""
"Project-Id-Version: po_compiz-hu\n"
                                [...]
"Last-Translator: KAMI <kamihir@freemail.hu>\n"
"Language-Team: Hungarian <hu@li.org>\n"
"MIME-Version: 1.0\n"
"Content-Type: text/plain; charset=UTF-8\n"
"Content-Transfer-Encoding: 8bit\n"
                                [...]
#: ../gtk/gnome/50-compiz-desktop-key.xml.in.h:1
msgid "Desktop"
msgstr "Asztal"
                                [...]
#: ../gtk/gnome/compiz-window-manager.c:426
  ../metadata/scale.xml.in.h:25
#: ../metadata/wobbly.xml.in.h:16
msgid "None"
msgstr "Egyik sem"
```

PO fájl szerkesztők előnyei

(a szövegszerkesztőkkel szemben)

- Logikus szerkesztési felület (mit - mire)
- Fordítási memória
- Fordítási segédszótár
- Frissítés sablonfájlból (POT)
- Projekt-kezelés (több PO fájról egységes statisztika)

Fordítsunk kényelmesen

PO fájl szerkesztők

- POEdit
  - <http://www.poedit.net/>
- WordForge Tool
  - www.khmeros.info/drupal612/Translation_Editor
- Lokalize
  - <http://userbase.kde.org/Lokalize>
- Pootle (online)
  - <http://translate.sourceforge.net/wiki/pootle/index>

Konvertálási lehetőségek

■ translate-toolkit

- Telepítés: `apt-get install translate-toolkit`
  - Egyszerű parancssoros eszközök
  - Sok formátumot támogat
    - Mozilla (.dtd), Java (.properties), OpenOffice.org (.sdf), QT (.ts), PHP, stb.
  - Konverzió PO és XLIFF irányba és vissza
  - Pythonban készül
- <http://translate.sourceforge.net/wiki/toolkit/index>

Ellenőrzés

- A Firefox beépített helyesírás-ellenőrzője
- A PO szerkesztő helyesírás-ellenőrzője
- PO fájl kézi ellenőrzése
  - <http://forditas.fsf.hu/huspell-po.html>

Verziókezelő rendszerek I.

- Tároló, amely megjegyzi a fájlok változását
- Elvben a változások korlátlan mélységben visszavonhatóak
- Csoportmunka támogatása
  - Zárolás (lock)
  - Összefésülés (merge)
    - Konfliktusok kezelése

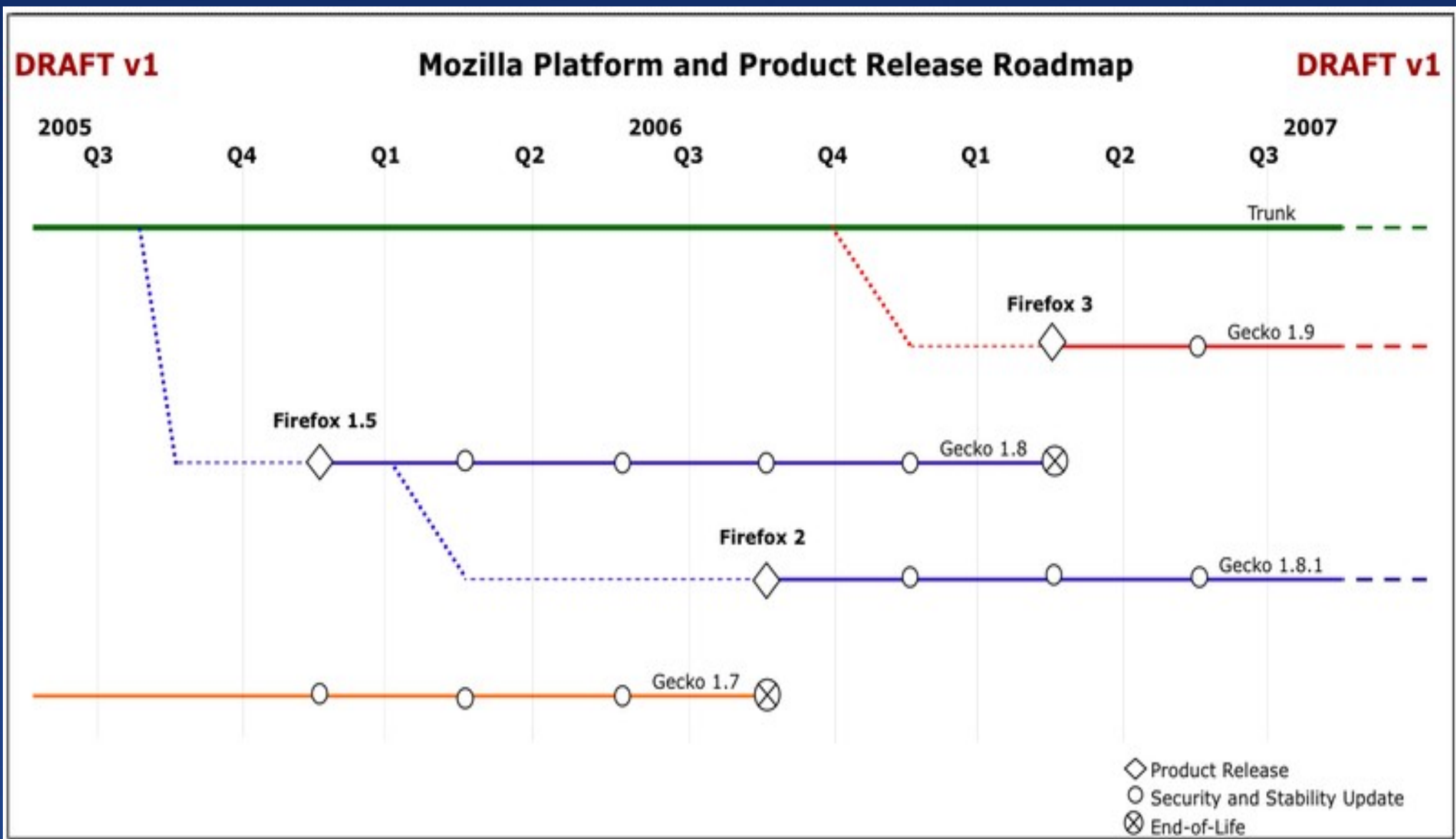
Verziókezelő rendszerek II.

- Típusai (és néhány nyílt forráskódú példa)
  - Központosított (SCM): CVS, Subversion
  - Elosztott (DSCM): Git, Bazaar, Mercurial

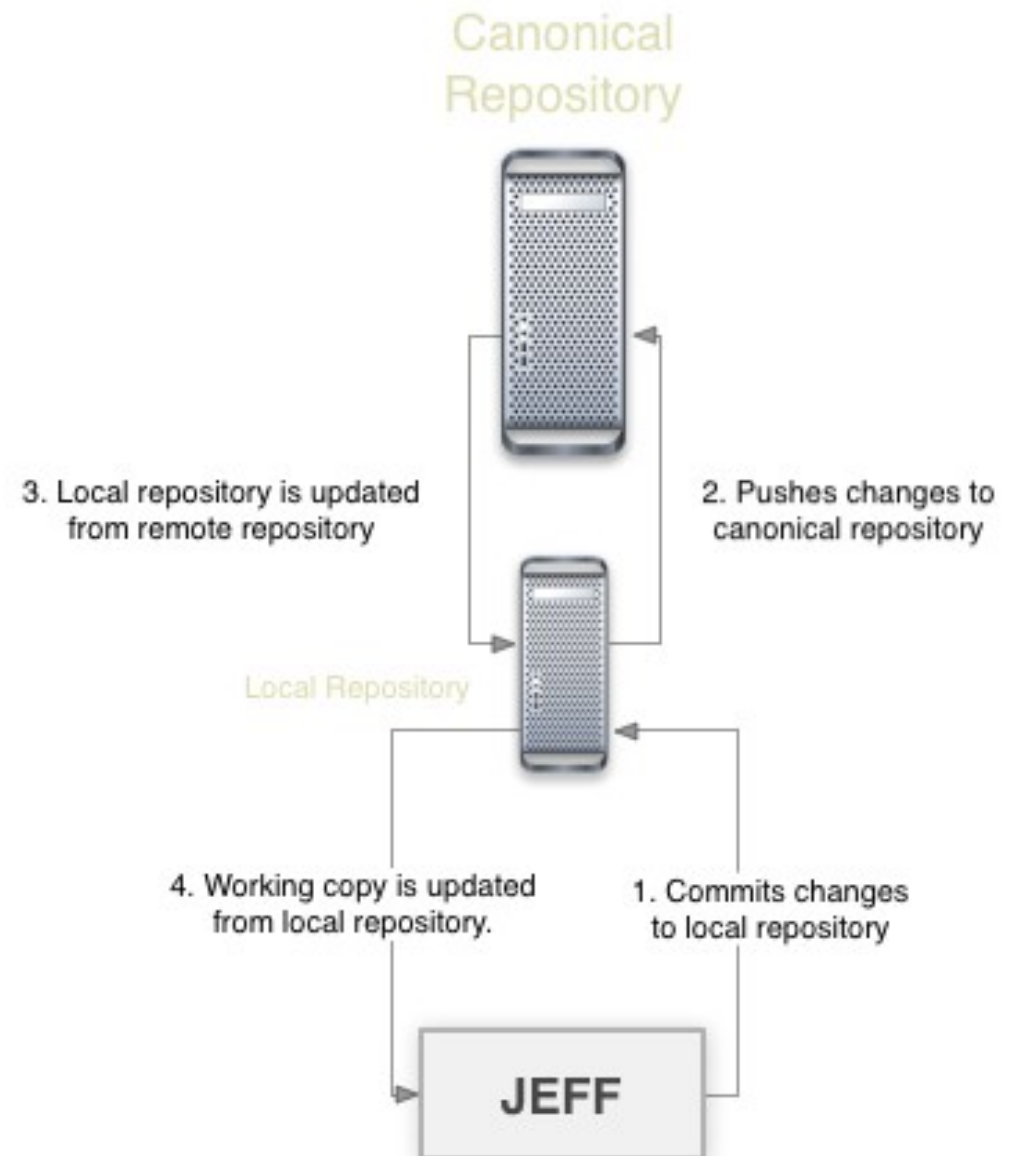
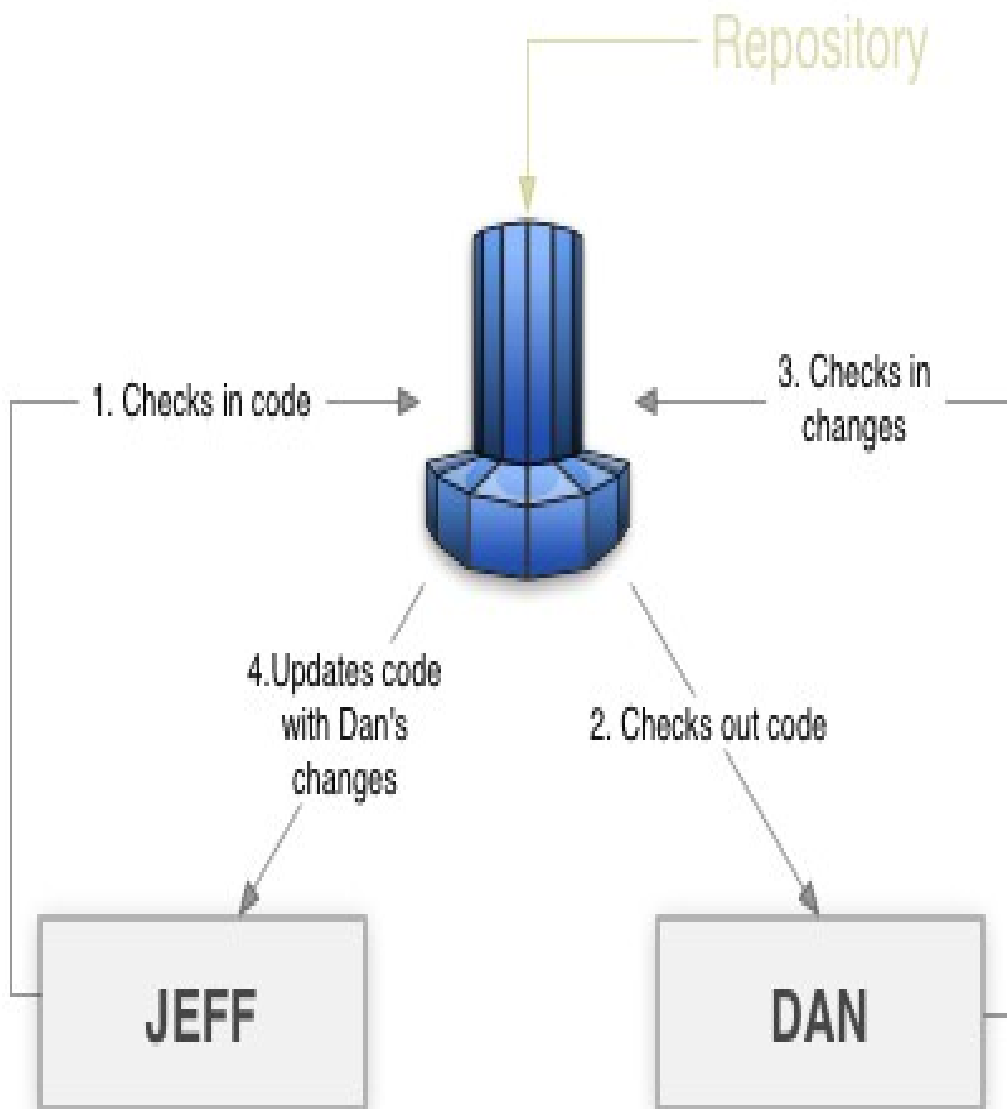
SCM – Source Code Management

DSCM – Distributed Source Code Management

Munka a verziókezelő rendszerekben

Központosított versus elosztott

Verziókezelés – fogalmak

repository	közös tároló
working copy	munkapéldány
checkout	munkapéldány létrehozása
update	munkapéldány frissítése
commit	munkapéldány változtatásainak közzététele
trunk	A fejlesztések fő színtere a jövőbeli verziókhoz
branch	Leágazás, ág, amely a stabil verziók kiadásához vezet
pull	helyi tároló frissítése
push	helyi tároló tartalmának közzététele
konfliktus	Konfliktus akkor fordul elő, ha ketten módosították ugyanazt a fájlt módosítják és mindketten megpróbálják feladni a változásokat. Csak az elsőnek sikerül a feladás. A konfliktus feloldására általában emberi beavatkozásra van szükség.
merge	Összefésülés. Két változat összefésülése
azonosító, változás-készlet	minden változtatás saját azonosítóval rendelkezik

Subversion parancsok I.

- `svn checkout`

- Új munkapéldány létrehozása

- `svn co https://hun.svn.sourceforge.net/svnroot/hun hun`

- `svn update`

- Munkapéldány frissítése

Subversion parancsok II.

- `svn add`
  - Fájlok hozzáadása a munkapéldányhoz
- `svn rm`
  - Fájlok eltávolítása a munkapéldányból
- `svn status`
  - A megváltozott, törölt és az új fájlok listája
- `svn info`
  - Információk a tárolóról

Subversion parancsok III.

- `svn commit`
  - Változtatások feltöltése a központi tárolóba

Subversion konfliktuskezelés I.

```
svn commit -m "Updated README"
```

```
  Sending      README
```

```
  Transmitting file data .svn: Commit failed (details follow):
```

```
  svn: Out of date: '/myproject/README'
```

```
svn update
```

```
  C  README
```

```
  Updated to revision 16.
```

```
---
```

```
<<<<<<< .mine
```

```
This is fun stuff!
```

```
=====
```

```
This is a documentation file
```

```
>>>>>>> .r16
```

Subversion konfliktuskezelés II.

```
svn revert README
  Reverted 'README'
svn update README
  At revision 16.
```

```
README – jelölőkkel
README.mine – saját verzió
README.r15 – eredeti verzió, amin dolgoztunk
README.r16 – a tárolóban megjelent új verzió
```

```
cp README.mine README
svn resolved README
  Resolved conflicted state of 'README'
```

Mercurial (hg) parancsok I.

■ hg clone

- Saját tároló klónozása
- hg clone <http://hg.mozilla.org/comm-central/> commsrc
- hg clone <http://hg.mozilla.org/releases/l10n-mozilla-1.9.2/hu> 192hu

■ hg pull

- Újdonságok letöltése a központi tárolóból a saját tárolóba

■ hg update

- Munkapéldány frissítése a saját tárolóból

Mercurial (hg) parancsok II.

- hg status
  - A megváltozott, törölt és az új fájlok listája
- hg parents
  - Saját tároló felmenője
- hg log
  - Változások listája

Mercurial (hg) parancsok III.

- hg add
  - Fájlok hozzáadása a munkapéldányhoz
- hg rm
  - Fájlok eltávolítása a munkapéldányból
- hg commit
  - Munkapéldány változásainak beküldése a saját tárolóba
- hg push
  - Saját tároló adatainak frissítése a központi tárolón

Mercurial (hg) konfliktuskezelés

Kísérlet az automatikus összefésülésre, ha ez meghiúsul, akkor a megadott szerkesztő betöltése:

```
A
<<<<<<< local
B - my local changes
| | | | | | | | base
B
=====
B - changes made by others
>>>>>>> other
C
```

Git parancsok I.

- git clone

- git clone git://anongit.freedesktop.org/git/ooo-build/ooo-build ooo-build-3-1-1

- cd ooo-build-3-1-1

- git checkout

- git checkout -b ooo-build-3-1-1 origin/ooo-build-3-1-1

- git branch -D master

Git parancsok II.

- `git diff`
  - Index – munkapéldány
- `git diff --cached`
  - HEAD – index (amit már commitoltunk)
- `git diff HEAD`
  - HEAD – munkapéldány (amit a commit -a küldene)
- `git status`

Git parancsok III.

- `git add`
  - Fájlok hozzáadása a munkapéldányhoz
- `git rm`
  - Fájlok eltávolítása a munkapéldányból

Git parancsok IV.

- `git commit`
  - Munkapéldány beküldése (igazából az index alapján) a saját tárolóba
- `git commit -a`
  - Munkapéldány beküldése a saját tárolóba
- `git push`

Git konfliktuskezelés I.

```
git commit
file.txt: needs merge
```

```
---
<<<<<<< HEAD:file.txt
Hello world
=====
Goodbye
>>>>>> 77976da35a11db4580b80ae27e8d65caf5208086:file.txt
---
```

```
git add file.txt
git commit
```

Git konfliktuskezelés II.

`git reset --hard HEAD`

Saját változások eldobása

`git revert HEAD`

Már beküldött utolsó módosítás
visszaállítása

`git revert <id>`

A megadott azonosítójú módosítás
visszaállítása

Vágjunk bele!

PO fájl példák

- Compiz
- kdenlive

Mozilla kiterjesztések

- Zip fájlok xpi kiterjesztéssel
- Szigorú formai követelmények
- Legfőbb lelőhelyük:
<https://addons.mozilla.org/hu/firefox/>

Babelzilla

- Közösségi portál a Mozilla kiterjesztések fordítására (Joomla CMS alapokon)
  - Fordítási felület (.dtd és .properties fájlok)
  - Statisztikák
  - Azonnal letölthető kiterjesztés
  - Értesítési és belső levelezési rendszer
  - Fórum, Wiki
  - Szójegyzék
  - Fordítási segédanyag
- <http://www.babelzilla.org/>

Kiterjesztések felépítése

- chrome – A kiterjesztés felülete
  - chrome.jar vagy *.jar
- chrome.manifest – Erőforrások helye
- components – Interfészek, program
- defaults – Beállítások
- install.rdf – Telepítés leírófájlja

A kiterjesztés felülete

- Jar fájlban, ami valójában .zip állomány
  - Locale mappa
    - .dtd, .properties, .rdf fájlok

.dtd és .properties fájlok

- Szöveges fájlok

- .dtd

- XML definíciós tábla. Kódolás: UTF-8

- Formátum:

- ```
<!ENTITY string_name "Text Text">
```

- .properties

- Java/JS tulajdonság-definíció. Kódolás:  
Escaped Unicode (\uXXXX)

- Formátum:

- ```
string_name = Text Text
```

Kiterjesztés fordítás PO-fájlként

- `moz2po -i <eddigig magyara> -o <fordítandó po> -t <aktuális angol> --duplicates=msgctxt`
- Fordítás
- `po2moz -i <fordított po> -o <aktuális magyar> -t <aktuális angol>`

OpenOffice.org kiterjesztések

- Zip fájlok oxt kiterjesztéssel
- Szigorú formai követelmények
- Legfőbb lelőhelyük:
<http://extensions.services.openoffice.org/>

Kiterjesztések felépítése

- META-INF/manifest.xml
  - Hol találunk fordítandó állományokat
    - application/vnd.sun.star.dialog-library
    - application/vnd.sun.star.help
    - application/vnd.sun.star.package-bundle-description
- description.xml
  - Milyen kiegészítő fájlokat kell fordítani
- Help/<nyelv>
- registry
- Images, resources, stb.

Segítő kezek...

Ha elbizonytalanodnánk

- <http://tinyurl.com/forditas>
- <http://tinyurl.com/forditassegitseg>
- <http://www.openscope.org>
- IRC: [#ubuntu-hu](irc://irc.freenode.org) csatorna

Linkkereső kisködmön

- <http://translate.sourceforge.net/>
- http://svn.iit.bme.hu/doc/svn_gyorstalpalo.pdf
- <http://www.kernel.org/pub/software/scm/git/docs/gittutorial.html>
- <http://mercurial.selenic.com/wiki/QuickStart>
- http://www-archive.mozilla.org/projects/l10n/mlp_faq.html

Azonnali kérdések...

...és válaszok...